

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

11 juni 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1998**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
aan de Commissie voor Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Jacky Maes**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier, Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heren Frank Creyelman, Frans Wymeersch ;

mevrouw Gerda Raskin ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs, John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Marino Keulen, Patrick Lachaert ;

de heren Carlos Lisabeth, Steve Stevaert, Jacques Timmermans ;

de heren Wilfried Aers, Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

*Zie :***19** (1997-1998)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nrs. 2 tot 4 : Amendementen

– Nr. 5-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

– Nr. 5-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 5-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport

*Zie ook :***13-A** (1997-1998)

– Nr. 1 : Toelichtingen

21 (1997-1998)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
A. Bevoegdheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling	4
I. Inleidende uiteenzetting door de minister	4
II. Algemene bespreking	4
III. Indicatieve stemming	12
B. Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn	12
I. Inleidende uiteenzetting door de minister	12
II. Algemene bespreking	12
III. Indicatieve stemming	14

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud besprak op donderdag 28 mei en op donderdag 4 juni 1998 het haar toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998.

In samenhang daarmee behandelde de commissie hoofdstuk I over het Fonds voor Landinrichting en -beheer van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998. Hierover wordt verslag uitgebracht in het stuk 1049 (1997-1998) – Nr. 5-D.

A. BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING

I. Inleidende uiteenzetting door de minister

De minister onderstreept dat er weinig aanpassingen zijn in de begroting voor Leefmilieu en Natuurbehoud. Hij wijst op verschuivingen ten gevolge van de desindexatie en op een aantal bewegingen vanuit het centrale financieringsorgaan, waar intresten aan de Vlaamse openbare instellingen worden toegelaten en omgekeerd een evenredige beperkte vermindering in de dotatie werd tot stand gebracht om de operatie neutraal te houden. De minister wijst erop dat de kosten binnen het Mina-fonds zijn gewijzigd. Een bedrag van 200 miljoen frank wordt afgenomen van het dividend dat door de Vlaamse Milieuholding (VMH) verschuldigd is aan het Mina-fonds om de begroting van het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (FEERR) in evenwicht te brengen. De minister beklemtoont dat dit een eenmalige operatie is die te maken heeft met bijkomende uitgaven voor de gemeentelijke rioleringen. Bij het Rio-plus-project wordt eenmalig 350 miljoen frank extra uitgetrokken.

II. Algemene bespreking

Mina-fonds : saldo

De heer Johan Malcorps wijst op de stijging van de ontvangsten van het Mina-fonds met 7,6 miljard frank. Ondanks deze toename zijn er geen bijkomende vastleggingsmogelijkheden, aangezien het

kassaldo gereserveerd wordt voor de afbetaling van het encours. De spreker vraagt hierover een toelichting.

De heer Guido Debie, adjunct-kabinetschef van minister Kelchtermans, erkent dat het kassaldo van 31 december 1997 aanzienlijk is. Daartegenover staat echter een encours van 23 miljard frank. Daarvan wordt ongeveer nog 5 miljard frank uitgezuiverd : er blijft dus een verplichting van 18 miljard frank over. Met een kassaldo van ongeveer 13 miljard frank wordt het evenwichtspunt bereikt dat was afgesproken bij de begroting : ongeveer 25 procent van de vastleggingsmogelijkheden van het jaar zelf zijn draaglijk als ongedekt encours.

De heer Dirk Van Mechelen, voorzitter, wijst erop dat zich bij de begroting 1997 een soortgelijke stijging, ten belope van meer dan 6 miljard frank, voordoet. Hij vraagt zich af of dit soort totaal onverwachte kassituatie jaarlijks zal terugkeren.

De heer Guido Debie ontkent dat het kassaldo helemaal onverwacht was. Hij zegt dat er bij het Mina-fonds een probleem is met het ordonnanceringsritme : men legt een en ander goed vast, maar er schort iets met de betalingen. Misschien komt dat doordat heel wat vastleggingen lucht blijven. Een andere oorzaak kan zijn dat sommige projecten een langere termijn nodig hebben om betaald te worden, zoals de gemeentelijke rioleringen, waar het na vastlegging nog drie of vier jaar duurt vooraleer wordt betaald.

De heer Dirk Van Mechelen wijst erop dat het om een heel aanzienlijk bedrag gaat : ongeveer 7 miljard frank.

De heer Guido Debie onderstreept dat de onderraming eigenlijk verwacht was. Hij wijst erop dat een en ander niets te maken heeft met de vastleggingsmogelijkheden van het Mina-fonds.

De voorzitter merkt op dat saldi normaal niet mogen worden overgedragen. Middelen voor het Mina-fonds die niet worden gebruikt vervallen in principe. In de begroting wordt nu een overdracht gepland van een saldo van 1.014 miljoen frank in het kader van kredieten bestemd voor het mestactieplan, terwijl intussen de uitbetaling van de vergoedingen voor de landbouwers wordt geblokkeerd. Het Rekenhof stelt zich hier vragen bij.

De heer Debie wijst erop dat het om twee verschillende zaken gaat : de heer Van Mechelen verwijst naar vastleggingskredieten ; bij het kassaldo gaat

het om betalingskredieten, zolang het encours hoger is dan het kassaldo. Het Rekenhof verwees niet naar de overdracht van MAP-kredieten, maar naar die van kredieten van het Mina-plan 2. Voor de bindende bepalingen werd een bedrag ter beschikking gesteld van 4 keer 714 miljoen frank, proportioneel verspreid over vier jaar. Gezien de proportionaliteit bij de uitvoering niet kan worden gewaarborgd, wordt voor de financiering van het Mina-plan 2 de mogelijkheid opgehouden tot overdracht van de kredieten.

De heer Dirk Van Mechelen antwoordt dat er discussie over bestond dat het om een samengevoegde post ging. De spreker merkt op dat de heer Debie eigenlijk stelt dat het Rekenhof zich vergist. Het Rekenhof zegt immers dat er op deze rekening eveneens kredieten voorkomen die bestemd zijn voor het Mestactieplan.

De minister zegt dat er een overdracht heeft plaatsgevonden van 300 miljoen frank van het mestactieplan naar het Mina-plan 2 van 1997 naar 1998. Gedurende vier jaar wordt telkens 714 miljoen frank voorzien. Er zijn echter fluctuaties mogelijk naargelang de snelheid van de uitvoering. Binnen de vier jaar moet een en ander wel afgerond zijn. Binnen het Mina-fonds zijn altijd al gelden die niet werden besteed overgedragen naar het volgende jaar.

De kritiek van het Rekenhof terzake komt volgens de heer Malcorps neer op een schending van het specialiteitsprincipe : er moet precies worden aangegeven waarvoor de middelen zullen worden aangewend. Anders wordt de parlementaire controle bemoeilijkt.

De minister zegt dat de vergoedingen die worden uitbetaald in het kader van het mestactieplan ook te maken hebben met de uitvoering van het natuurdecreet : aankoopbeleid is daar een belangrijk onderdeel van.

De heer Johan Malcorps wijst erop dat een en ander perfect te voorzien was : aan de Mestbank was immers op voorhand gevraagd hoeveel middelen men dacht nodig te zullen hebben. Hiermee had men in de begroting rekening mee kunnen houden.

De minister antwoordt dat bij beheersovereenkomsten daarmee rekening wordt gehouden. Het is echter niet altijd mogelijk op voorhand te ramen om welk bedrag het zal gaan. Er bestaan heel wat argumenten om het globale bedrag van de vergoe-

ding in het Mina-plan te behouden. Mestactie is immers een onderdeel van het Mina-plan.

De heer Johan Malcorps geeft aan dat er blijkbaar slechts 500 miljoen frank nodig is voor de uitvoering van de bepalingen uit het mestdecreet. Hij vraagt zich af welk bedrag in 1998 zal worden uitgetrokken voor het milieubeleidsplan Mina 2. Er wordt een groot bedrag overgedragen naar 1999, terwijl er ook nog een inhaalbeweging moest plaatsvinden voor 1997 : toen werd er immers geen budget uitgetrokken voor het milieubeleidsplan.

De minister wijst erop dat voor 1998 714 miljoen frank wordt uitgetrokken. Het geld kan over vier jaar besteed worden. Bovendien wordt er voor dit jaar nog 300 miljoen frank aan toegevoegd. Dit bedrag is een niet gebruikt krediet. Het gaat om een overschot op de vergoedingen binnen het mestactieplan. Dit kan gezien worden als een inhaalbeweging.

De heer Johan Malcorps stelt dat het dus blijkbaar de bedoeling is om het grootste deel van het bedrag in 1998 te besteden om zo de inhaalbeweging ten opzichte van 1997 uit te voeren. De minister bevestigt dat de 300 miljoen frank gezien kan worden als een inhaalbeweging.

Voor de uitvoering van het Mina-plan moet er volgens de minister bijkomend personeel worden geëngageerd. De discussies die hierover voorafgaandelijk dienen te worden gevoerd met Openbaar Ambt vergen meer dan een maand tijd. Met Openbaar Ambt is afgesproken dat het om ongeveer negentig nieuwe aanwervingen zal gaan. De werving is momenteel aan de gang. Er zijn bovendien inspanningen nodig op het gebied van onder meer huisvesting en logistiek.

De heer Malcorps merkt op dat de inloophase nu toch al een hele tijd aan de gang is. Hij wijst erop dat het moeilijk kan worden om de doelstellingen te halen als er veel middelen worden overgedragen naar 1999.

Om de totale financiering van het milieubeleidsplan rond te krijgen zijn er volgens de heer Malcorps middelen nodig uit andere begrotingsposten van andere departementen. De spreker vraagt of het mogelijk is om hiervan een overzicht ter beschikking te stellen. De minister antwoordt dat hij deze gegevens zal doorgeven. Hij wijst erop dat bij de discussie van het Mina-plan duidelijke afspraken werden gemaakt over de cofinanciering met onder meer de departementen openbare werken, economie en een aantal departementen die

onder de bevoegdheid van de minister-president vallen.

Mina-fonds : waterheffingen

De heer Johan Malcorps wijst op de stijging van de inkomsten van de waterheffingen van ongeveer 9,1 naar ongeveer 9,7 miljard frank : een stijging met 599 miljoen frank. Voor 1996 werden de inkomsten geraamd op 7,5 miljard frank : bij de aanpassing van de begroting 1996 bleken de inkomsten 8 miljard frank te bedragen. Ten opzichte van 1996 is er dus een stijging van 1,7 tot 2,2 miljard frank. Dit is een gevolg van de afschaffing van de Ks-factor en van de wijziging van de waterheffing. Aan de gezinnen werd dus een serieuze inspanning gevraagd. De heer Malcorps beklemtoont dat opnieuw moet worden nagedacht over de sociale herverdelingseffecten. Intussen zouden er onderhandelingen hebben plaatsgevonden met de drinkwatermaatschappijen. De spreker noemt het positief dat afgesproken werd dat er één factuur zal komen in de toekomst. Hij vraagt zich wel af of deze afspraak kan worden hard gemaakt. De maatschappijen zullen een onkostenvergoeding krijgen voor de inning. De inningskost voor de milieuheffing zou 233 miljoen frank bedragen. Het lid vraagt zich af wat er zal gebeuren bij wanbetaling. De bedoeling van de onderhandelingen met de drinkwatermaatschappijen was om een aantal ongelijkheden weg te werken. De spreker zegt echter dat hij de indruk heeft dat men aan de baronieën van de drinkwatermaatschappijen niet heeft kunnen raken. Misschien wordt zelfs het omgekeerde effect bereikt als ze de waterheffing zelf mogen innen. De spreker merkt op dat er geen einde komt aan de ongelijke behandeling van de Vlamingen : niet iedereen betaalt dezelfde drinkwaterprijs. De heer Malcorps vindt daarom dat verdere maatregelen aangewezen zijn.

De minister wijst erop dat de stijging van de inkomsten uit de waterafvalheffing met 599 miljoen frank eenmalig is. Ze is voor een groot deel het gevolg van het feit dat wie in 1997 langer dan 14 maanden gefactureerd werd de heffing niet hoefde te betalen, totdat er een herberekening kwam. Deze herberekening werd in maart 1998 verstuurd. Dit leverde een stijging van de ontvangsten op met 375 miljoen frank. Daarvan zal 85 procent normaal gezien zonder maning worden betaald. De heffing voor 1997 voor eigen waterwinning werd pas in december 1997 verstuurd : tot nu toe werd nog slechts 10 miljoen frank geïnd : in 1998 komt daar nog 150 miljoen frank bij. Voor 1998 zal de aanslag voor eigen waterwinning samen met de andere aanslagen worden verstuurd : 85

percent, ongeveer 160 miljoen frank, zal in 1998 worden ontvangen.

De minister zegt dat de Ks-factor voor een stuk wordt gecompenseerd door de gratis waterlevering. De discussie over de prijszetting van de verschillende waterintercommunales werd reeds gevoerd. Ook in het daartoe opgerichte studiesyndicaat werd deze problematiek besproken. De minister belooft het rapport van het studiesyndicaat door te geven aan het parlement. De watermaatschappijen hebben aanvaard dat er in een beheersovereenkomst met het Vlaamse Gewest afspraken zouden worden gemaakt over prijszetting, coördinatie, financiering van grote infrastructuurwerken, een eenvormig facturatiebeleid en de coördinatie van waterzuivering en -verbruik. De watermaatschappijen vragen dat een en ander via hen zou geregeld worden. De minister wijst er echter op dat het niet uitgesloten is dat dit zou gebeuren via de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). De coördinatie moet zo vlot mogelijk verlopen. De minister wijst op de uitstekende facturatie van de VMM. Hij merkt op dat bijna alle grote watermaatschappijen zich aangesloten hebben bij de aanbevelingen over het beheerscontract. Vrijwilligheid is volgens de minister de beste stimulans.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt wanneer het beheerscontract met de watermaatschappijen zal worden afgesloten. De minister antwoordt dat hij hoopt dat een decretale basis zal worden gelegd in het programmadecreet 1999.

De heer Van Mechelen vraagt hoever het staat met de coördinatie op het vlak van waterzuivering en -distributie. Is fusie op termijn aangewezen, of blijft het bij samenwerking ? Is het de bedoeling het Engelse systeem in Vlaanderen verder uit te bouwen ? De heer van Mechelen suggereert dat over dit onderwerp wellicht een debat zou kunnen worden georganiseerd in de commissie. De minister zegt hiervoor mee vragende partij te zijn. Hij wijst erop dat vanuit de sector ter zake nog veeleer behoudsgezind wordt gereageerd. In heel veel landen is er een sterke toenadering tussen waterzuivering en waterdistributie : beide sectoren worden gezamenlijk beheerd. In Vlaanderen gaan er steeds meer proefprojecten van start voor de recyclage van afvalwater. De minister merkt op dat een evolutie van toenadering wellicht onvermijdelijk zal zijn. Hij vindt een debat in de commissie dan ook zinvol. De heer Van Mechelen merkt op dat de nieuwe waterwet in Nederland blijkbaar een omgekeerde beweging in gang zet.

De heer Van Mechelen vraagt de minister om een toelichting bij de opmerkingen in het verslag van het Rekenhof in verband met de kosten die werden aangerekend door de NV Aquafin. Zo worden de kosten van de NV Aquafin voor de technische kwaliteitsbewaking van de gesubsidieerde rioeringsprojecten aangerekend op post 2.10 van de begroting van het Mina-fonds. Bovendien zou er volgens het Rekenhof in de algemene toelichting geen rekening worden gehouden met een indexsprong in 1998. Het budget van Aquafin houdt evenwel rekening met een indexatie van twee percent. Ten slotte merkt het Rekenhof op dat de crisisbelasting die is verschuldigd door de NV Aquafin nog steeds ten onrechte ten laste wordt genomen door het Vlaamse Gewest.

De minister antwoordt dat kwaliteitsbewaking buiten de normale opdracht van Aquafin valt. Een bijkomende vergoeding is dan ook aangewezen. De heer Van Mechelen repliceert dat het Rekenhof vraagt dat een aparte omschrijving zou worden ingevoegd. Op deze manier zou het duidelijk worden om welke bedragen het precies gaat. De minister antwoordt dat er opnieuw onderhandelingen worden gevoerd met de NV Aquafin. Bij de reorganisatie kan met deze opmerking rekening worden gehouden.

De heer Guido Debie merkt op dat de opmerking van het Rekenhof over de indexsprong slechts de vaste kosten en de exploitatiekosten betreft. De personeelskosten bedragen daarbij maximaal 2 miljard frank. De rest zijn afbetalingen, intresten, eenmalige bouwkosten enzovoort. Er werd 200 miljoen frank afgetrokken van de rekening van Aquafin op post 2.10 om de begroting van het FEERR in evenwicht te brengen. Een overraming ten gevolge van indexatie wordt daardoor gecompenseerd.

De heer Debie wijst erop dat de overeenkomst met de NV Aquafin duidelijk aanduidt dat het Vlaamse Gewest alle belastingen voor zijn rekening neemt, dus ook de crisisbelasting.

De heer Johan Malcorps wijst erop dat statutair personeel werd overgedragen van de VMM naar Aquafin. DE VMM blijft de kosten dragen. Het gaat om een bedrag van 233 miljoen frank. Dit is 23 percent van de totale personeelsbegroting. Zelfs voor de reiskosten worden middelen toegewezen aan Aquafin : 5,1 miljoen frank. De spreker merkt op dat het tijd wordt dat hier een einde aan komt.

Een woordvoerder van de VMM bevestigt dat in de overeenkomst tussen de NV Aquafin en de

VMM voorzien is dat de volledige personeelskost van de ter beschikking gestelde werknemers ten laste valt van de VMM. In de personeelskost zitten ook de vergoedingen aan de personeelsleden. Hieronder vallen de reis- en verblijfskosten. De heer Malcorps antwoordt dat hij hiervan al op de hoogte was. Hij vindt het echter merkwaardig dat de mensen van Aquafin op reis gaan op kosten van de VMM.

De minister wijst erop dat bij de overname van de waterzuiveringsstations door Aquafin het personeel van de VMM de keuze kreeg om bij de VMM te blijven of over te stappen naar Aquafin. Er werd toen overeengekomen dat de personeelskosten en de vergoedingen van het personeel ten laste bleven van de VMM. Dit heeft bepaalde indirecte voordelen : onder meer op het vlak van de BTW.

De heer Johan Malcorps stelt vast dat Aquafin op 15 mei 1998 haar goede resultaten heeft bekendgemaakt. Het investeringsritme ligt behoorlijk hoog. Op langere termijn blijft echter het probleem van de terugbetalingen van een investering door het Vlaamse Gewest tussen 2000 en 2010. Het gaat om een bedrag van 23 miljard frank. De spreker vraagt zich af op welke manier hiermee rekening wordt gehouden in de begroting.

De heer Guido Debie wijst erop dat er gegevens bestaan over ramingen van hoeveel er zal moeten worden betaald aan Aquafin. Aangezien de begroting jaarlijks is, kan daar uiteraard in de huidige begroting geen rekening mee worden gehouden. De heer Johan Malcorps repliceert dat het toch belangrijk is om zich voor te bereiden op de bijzonder zware betalingslast. De minister wijst erop dat het gaat om een politieke keuze. Hij geeft aan nooit betwist te hebben dat het inderdaad om een vorm van debudgettering gaat. Het inlopen van de achterstand vergde immers heel wat bijkomende middelen die werden gespreid over meerdere jaren.

De heer Dirk Van Mechelen zegt dat het handig zou zijn als bij de begrotingsbesprekingen een verslag zou worden gevoegd met een stand van de ramingen voor de volgende jaren. De begroting van het Mina-fonds wordt nu in evenwicht gehouden door telkens het saldo in te schrijven. Dit doet vragen rijzen. Op 34.165 miljoen frank wordt een saldo ingeschreven van 13.330 miljoen. Als dit jaarlijks terugkomt is er geen enkel probleem. De problemen zullen echter beginnen als het kassaldo ooit wordt opgebruikt. De heer De Bie antwoordt dat het kassaldo al twee jaar niet wordt gebruikt als rechtvaardiging om de vastleggingsmogelijkhe-

den te bepalen. Daarom is dit geen probleem. Als het kassaldo verdwijnt zal dit overeenstemmen met een evenredige vermindering van het encours. Om het echte evenwicht van het Mina-fonds te berekenen moet het kassaldo worden afgetrokken van de inkomsten en worden vergeleken met de vastlegingskredieten ten belope van 21.344 miljoen frank. Het evenwicht wordt op 500 miljoen frank na bereikt. Er blijft dus een overschot van 2 tot 2,5 percent. Uit ervaring is gebleken dat dit aanvaardbaar is : op het Mina-fonds werd tot nu toe nooit 100 percent vastgelegd.

De heer Johan Malcorps merkt op dat volgens de verslagen van Aquafin een Rioplus-management zal worden uitgebouwd en dat een KWZ (Kleinschalige Waterzuivering)plus-samenwerkingsovereenkomst zal worden aangeboden om de bureaucratische rompslomp tegenover de gemeenten te verminderen. De huidige procedures zijn immers loodzwaar. Door deze dienst van Aquafin wordt het voor kleinschalige waterzuivering meer dan ooit aangewezen om via Aquafin te passeren. Aquafin heeft intussen Aquaplus opgericht. Hier wordt gebruik gemaakt van knowhow en technologie die door de gemeenschap werd gefinancierd.

De minister verwijst naar de Vlaamse verplichtingen die voortkomen uit internationale verdragen op het vlak van waterzuivering. Aquafin beschikt over heel wat knowhow en technologie op het gebied van waterdistributie en waterzuivering. Vanuit haar huidige bevoegdheden kan Aquafin voorlopig echter niet optreden voor de materies die nu aan Aquaplus werden toevertrouwd. Aquafin heeft een tijdelijke opdracht : in 2010 zijn de investeringen van het project afgehandeld. Het is belangrijk dat de werknemers een perspectief op lange termijn krijgen aangeboden. Het idee om zich ook in Brussel aan te bieden als partner is volgens de minister een positieve evolutie.

De heer Dirk Van Mechelen zegt dat een verzilvering van de knowhow van Aquafin ten goede moet komen aan het Vlaamse Gewest via de aandeelhoudersstructuur. De spreker vraagt of het Vlaamse Gewest vertegenwoordigd wordt in de aandeelhoudersstructuur van Aquaplus. De minister repliceert dat de aandeelhoudersstructuur van Aquaplus dezelfde is als voor Aquafin, behalve voor wat betreft de institutionele aandeelhouders. Het Vlaamse Gewest krijgt een management-fee van 2 percent.

De heer Johan Malcorps geeft aan dat de organisatie VODO, die zich bezighoudt met duurzame ontwikkeling in het kader van Agenda 21, financieel

uit de boot dreigt te vallen. Door de reorganisatie die op federaal niveau aan de gang is, werd de federale geldkraan dichtgedraaid. Ook het NCOS stelt geen middelen meer ter beschikking. Intussen zou er een positief signaal gekomen zijn van het kabinet om van het Vlaamse niveau steun te krijgen. Een en ander zit echter vast bij de Inspectie Financiën. De spreker vraagt om een toelichting. Hoe komt het dat het dossier geblokkeerd is ? Hoe kan het probleem worden opgelost ? De minister antwoordt dat hij een antwoord op die vraag zal verstrekken aan de spreker.

OVAM

De heer Johan Malcorps verwijst naar de kritiek van het Rekenhof. Het Rekenhof heeft bevestigd dat er 2,33 miljard frank per jaar nodig is om de veertigjarenplanning voor bodemsanering van OVAM te realiseren. Bij de aanpassing van de begroting wordt een bijkomende inspanning ingeschreven van 242 miljoen frank. Het grootste deel van dit bedrag gaat naar de Hooge Maey. Er blijft een belangrijk tekort, zeker als rekening wordt gehouden met de problemen van spoedsaneringen. Er wordt 1,435 miljard frank uitgetrokken. Vergelijken met het bedrag dat wordt genoemd door het Rekenhof blijft er dus een tekort van 900 miljoen frank. Het tijdschema van OVAM op veertig jaar is op zich al behoorlijk lang ; bovendien worden elke dag nieuwe black points gevonden. De 2,33 miljard frank is bovendien slechts een deel van het totale bedrag van 7 miljard frank dat nodig is. Er wordt vertrokken van de optimistische veronderstelling dat de rest door de particuliere sector zal worden bijgedragen. De spreker vraagt om een bijkomende inspanning voor dit jaar.

De heer Malcorps geeft aan dat het Rekenhof ten tweede ook kritiek had op de lange duur van de ambtshalve saneringen. Slechts 1 van de 14 saneringen die werden voorzien in het Afvalstoffenplan 1991-1995 werd voltooid. In het Belgisch Staatsblad werd een nieuwe lijst opgenomen naar aanleiding van een besluit van de Vlaamse regering van 24 maart 1998 over de effectieve uitvoeringen in de loop van 1998. Een en ander verschilt van de toelichting bij de aanpassing van de begroting : de spreker zegt dat hij veronderstelt dat het hier gaat om vastleggingen die niet noodzakelijk in de loop van dit jaar zullen worden gerealiseerd. Het lid vraagt toelichting bij de 420 miljoen frank die werd uitgetrokken voor Steenokkerzeel, de 100 miljoen frank voor Rijkevorsel en de 56 miljoen frank voor Buggenhout. De spreker vraagt zich af wat zal gebeuren met belangrijke dossiers uit het afval-

stoffenplan 1991-1995 die nog steeds niet werden afgehandeld.

De heer Malcorps zegt dat het Rekenhof ook opmerkt dat het voorziene budget niet volledig werd uitgeput. Bij de toelichting bij de aanpassing van de begroting wordt dit ogenschijnlijk tegengesproken voor 1996 en 1997. De spreker vraagt om verduidelijking. Het lid wijst op het probleem van de spoedsaneringen dat belangrijke sociale gevolgen heeft. Tegen 1999 moet de zaak ten gronde worden geregeld. De spreker dient amendementen in bij het voorliggende ontwerp van decreet die ertoe strekken de middelen voor bodemsanering met 500 miljoen frank te verhogen (Stuk 19 (1997-1998) – Nr. 4).

Ten slotte wijst de heer Malcorps op het personeelstekort bij OVAM. Door meer middelen uit te trekken voor personeel kunnen saneringsproblemen worden vermeden. Volgens de heer Van Mechelen is er vooral een probleem van te veel tijdelijk personeel. Dit brengt de continuïteit in gevaar. Gezien het grote aantal black points bestaat er volgens de heer Van Mechelen geen twijfel over dat het probleem op langere termijn zal moeten worden ingezet. Er moeten meer statutaire personeelsleden komen.

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar de bijkomende 242 miljoen frank die werd ingeschreven in de begroting in het kader van de bodemsanering. Het grootste deel daarvan gaat naar de Hooge Maey. De spreker vraagt de minister om een toelichting. Waarvoor zullen de middelen worden uitgetrokken? Op welke termijn?

De heer Dirk Van Mechelen vraagt wat de stand van zaken is inzake de beslissing voor wat betreft de afvalverwijdering en -verbranding in de provincies Antwerpen en Limburg. Als einddatum werd 1 juli 1998 geopperd. Op het terrein bestaan er echter nog veel vragen, onder meer over de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de uitbreiding van de site in Beveren. Het debat blijft aanslepen. Er moet dringend duidelijkheid komen, rekening houdend met het stortverbod dat de minister heeft aangekondigd.

De minister zegt dat de audit over de bodemsanering is beëindigd: volgende week zal ze worden meegedeeld aan de Vlaamse regering. Deze doorlichting was noodzakelijk vooraleer kon worden ingegrepen in de personeelsformatie.

De minister zegt dat onder zijn voorganger een belangrijke subsidie werd beloofd van het Vlaamse

Gewest voor de sanering van de Hooge Maey. Er werd een mondeling engagement aangegaan voor een bedrag van ongeveer 500 miljoen frank. In de eerste periode van 1989 tot 1992 werden de besprekingen door de voorganger van de minister gevoerd. De 214 miljoen frank die nu wordt uitgetrokken voor de Hooge Maey moet worden gekoppeld aan de 300 miljoen frank die al was vastgelegd. De schepen van Leefmilieu van Antwerpen heeft gezegd dat ze zou weigeren om de omgeving van Antwerpen gebruik te laten maken van de Hooge Maey. Als de Hooge Maey echter een louter stedelijk stort zou worden, is er geen enkele reden meer voor het Vlaamse Gewest om de sanering te subsidiëren. De uitbating van het stort en de sanering zou voor een groot deel door de particuliere sector worden georganiseerd en geëxploiteerd. Daarover was een milieuvergunningsaanvraag ingediend waartegen de OVAM terecht in beroep is gegaan: de vergunningstermijn werd immers op 20 jaar gesteld. Er werd zelfs om een termijn van 40 jaar gevraagd om de particuliere sector voldoende te motiveren om mee in de boot te stappen. Ook over de hoeveelheden die mochten worden gestort bestonden er belangrijke meningsverschillen. Daarover werd overleg gepleegd met de schepen, die terugkwam op haar provocerende uitspraak om het stort enkel voor de stad Antwerpen voor te behouden. Ze heeft aangegeven dat ze zich achter het voorstel van het Vlaamse Gewest kon scharen: de 500 miljoen frank werd opnieuw bevestigd. Dit bedrag zal in een dading worden ingeschreven als een verplichting van het Vlaamse Gewest tegenover het samenwerkingsverband dat de sanering zal organiseren. De vergunningstermijn werd beperkt tot de gebruikelijke tien jaar.

De heer Jef Van Looy wijst erop dat de Hooge Maey momenteel wordt uitgebaat door de stad Antwerpen. Voor storting wordt 2.200 frank per ton gerekend. Elke dag worden duizenden tonnen gestort. Dit zorgt voor hoge inkomsten. De spreker vraagt daarom waarom het Vlaamse Gewest dan in de bres moet springen bij de sanering. Hij vraagt zich af wat de inkomsten van de laatste jaren zijn van de Hooge Maey voor de stad Antwerpen.

De minister wijst erop dat de stad een haalbaarheidsstudie heeft laten uitvoeren. Daaruit bleek dat de tussenkomst van het Vlaamse Gewest essentieel was. Ook de vastlegging van een periode van 20 jaar -waarop het Vlaamse Gewest niet is ingegaan- was een onderdeel van het businessplan. De 500 miljoen frank werd niet betwist gezien de oude engagementen van het Vlaamse Gewest en de brede openstelling van het stort.

De heer Felix Kucnerowicz, woordvoerder van de OVAM, wijst erop dat het totale pakket van de investeringen bestaat uit drie onderdelen. Voor zaken die expliciet met bodemsanering te maken hebben wordt 1,2 miljard frank uitgetrokken. 0,6 miljard frank kan worden aangewend voor sanering of de uitbouw van een nieuwe stortplaats. Ten slotte werd 1,2 miljard voorzien voor de vereisten voor de uitbouw van een nieuwe stortplaats op dezelfde plaats. Het uitvoeringsplan toont aan dat de beschikbare capaciteit op de Hooge Maey van strategisch belang is voor een evenwicht in het afvalstoffenbeleid. Er werd een middenweg gevonden : slechts een fractie van wat moet worden gesaneerd wordt gedragen door het Gewest. Er wordt ongeveer 367 miljoen frank uitgetrokken op basis van een overeenkomst van begin 1990. Dit werd aangevuld met ongeveer 233 miljoen frank om de afspraken na te komen die waren gedaan tijdens een vorige regeerperiode. In het totaal gaat het dus om ongeveer 500 miljoen frank.

De evolutie van het deel verwerking van het afvalstoffendossier hangt samen met de problematiek rond Antwerpen. Antwerpen moet een bijkomende verwerkingscapaciteit voorzien van ongeveer 150.000 ton. In de provincie Limburg werd enige tijd geleden nog om een verwerkingscapaciteit van 300.000 ton gevraagd. Na herrekening van de cijfers door OVAM werd de capaciteit teruggebracht tot 200.000 ton. Antwerpen en Limburg zijn vervolgens rond de tafel gaan zitten om na te gaan of samenwerking mogelijk was om de ontbrekende verwerkingscapaciteit van 350.000 ton gemeenschappelijk in te vullen. Na kort overleg werd afgestapt van de idee van samenwerking. Zowel in Limburg als in Antwerpen bestaat er een samenwerkingsverband. In Antwerpen bestaat er daarbij een probleem met de intercommunale IOK. De Vlaamse regering heeft zich geëngageerd om het voorstel van beide samenwerkingsverbanden te volgen bij de besluitvorming. In het afvalstoffendecreet wordt immers uitdrukkelijk bepaald dat de coördinatie door de provincies moet worden uitgevoerd. Ondanks de tijdsnood werd aan beide deputaties gevraagd om te wachten op een locatierapport van OVAM over de vraag waar de ontbrekende verwerkingscapaciteit het best kan worden ingevuld en hoe dat het best kan gebeuren. Dit rapport werd eind april afgeleverd door OVAM. Het werd ter beschikking gesteld van beide samenwerkingsverbanden. In het rapport worden geen opties genomen : de verschillende alternatieven worden op een rijtje gezet. Uit het rapport blijkt dat samenwerking tussen Antwerpen en Limburg opportuun is. In geval van samenwerking blijven er vijf en als niet werd samengewerkt zes mogelijke

locaties over. De locatie Heusden-Zolder valt uit de boot als wordt gekozen voor samenwerking, aangezien het terrein nogal klein is. In het rapport wordt uitdrukkelijk gesteld dat de beste beschikbare technologie het best zou kunnen worden ingezet in geval van samenwerking. Verbranding en alternatieve beste beschikbare technologie zouden dan tegelijk kunnen worden ingezet. Zonder samenwerking wordt in het rapport aanbevolen om slechts een beroep te doen op de gekende technologie, namelijk verbranding. Het rapport omvat slechts aanbevelingen : er wordt geen standpunt ingenomen. Aan de samenwerkingsverbanden werd gevraagd om voor 1 juli 1998 een keuze te maken. De minister wacht momenteel op een antwoord. Als de datum niet wordt nagekomen zal het Vlaamse Gewest in samenwerking met de intercommunales zelf initiatieven nemen omtrent de resterende verwerkingscapaciteit.

De heer Johan Malcorps onderstreept dat het spijtig is dat er zo weinig tijd voor het rapport werd uitgetrokken. De spreker merkt op dat de auteurs van het rapport en de minister inzake alternatieve verwerking op een andere lijn zitten dan de provincies, waar wordt nagegaan of het mogelijk is om alternatieve technologieën aanvullend maximale kansen te geven. Onder meer de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen en de IOK blijken sterk geïnteresseerd te zijn in alternatieve technologieën. Uiteraard is er voldoende tijd nodig om dit soort keuzes te maken. Het lid vindt dat de auteurs van het rapport zich er nogal gemakkelijk vanaf hebben gemaakt bij de beoordeling van de alternatieven. De spreker noemt het rapport vooringenomen.

De heer Johan Sauwens stelt zich vragen bij de rol van de provincies : hij zegt voorstander te zijn van de afschaffing van dit bestuursniveau. Nu ontstaat er een welles-nietes-spelletje over wie voor wie waar welke beslissing dient te nemen. De juridische betekenis van de provincie in dit dossier is erg beperkt. De provincies zitten tussen hamer en aambeeld : tussen het afvalstoffenplan van de Vlaamse regering en de intercommunales. Vlaanderen moet de verantwoordelijkheid van de provincies overnemen. De spreker onderstreept dat dit soort dossiers sterk wetenschappelijk moet worden benaderd. Het Vlaamse Gewest moet deze wetenschappelijke onderbouw in eigen huis houden in plaats van steeds een beroep te moeten doen op externen. Er is behoefte aan open communicatie. Goed onderbouwde argumenten moeten het uitgangspunt vormen voor de lokalisering van de afvalverwerking. Een budgettaire meerjarenplanning is nodig. Op tien jaar tijd kan het resultaat van twee eeuwen vervuiling niet worden opgeruimd. Er

moeten prioriteiten worden bepaald nadat de black points zijn vastgesteld. De volksgezondheid moet daarbij de norm zijn. Er moet gezocht worden naar nieuwe technologieën. Het Vlaamse niveau moet daarbij zijn verantwoordelijkheid nemen.

De heer Sauwens vraagt aan de minister wanneer welke beslissingen zullen worden genomen over de samenwerking tussen Limburg en Antwerpen. De beslissing moet wetenschappelijk worden onderbouwd en passen binnen een algemeen plan. Er moet afstand worden genomen van het Nimby-syndroom. De hete brij mag volgens de spreker niet naar de provincies worden doorgeschoven.

De minister repliceert dat de provincies zelf om de verantwoordelijkheid hebben gevraagd. Hij onderstreept dat in de provincie Vlaams-Brabant een zinvolle discussie werd gevoerd over de problematiek. Er werd een motie goedgekeurd die door het Vlaamse Gewest werd opgevolgd. De minister beklemtoont dat hij nooit gezegd heeft dat hij voor 1 juli een beslissing zou nemen. Wel verwacht hij een antwoord van het samenwerkingsverband voor die datum. Na 1 juli zal hij zelf het initiatief nemen in overleg met de intercommunales. Het Gewest wordt gedeeltelijk buiten spel gezet door de bevoegdheden van de gemeenten op het vlak van afvalverwijdering en -verwerking. De keuze van de technologie wordt gemaakt door de intercommunales. Het Vlaamse Gewest zorgt wel voor de vergunningen. De minister zegt een keuze voor alternatieve technologieën toe te juichen, mits een en ander voldoende onderbouwd wordt.

De heer Johan Malcorps is het ermee eens dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid in het afvalbeleid moet opnemen. De provincies moeten echter een rol blijven spelen bij de coördinatie van het afvalstoffendecreet. Sommige provincies zoeken zelf naar alternatieven ; eigenlijk had OVAM zelf deze taak kunnen opnemen bij de voorbereiding van het afvalstoffenplan. Dit is een gemiste kans. Deze problematiek is niet alleen een zaak van ingenieurs. Het is juist de kern van het groene gedachtegoed dat de bevolking mee discussieert over kerncentrales, verbrandingsovens enzovoort. Het gaat verder dan protest tegen vervuiling in de eigen achtertuin : men wordt geconfronteerd met de slechte keuzes uit het verleden. De kwaliteit van de leefomgeving en van de gezondheid komen in het gedrang. De spreker zegt dat het daarom niet opgaat om een en ander gewoon over te laten aan ingenieurs en technocraten op Vlaams niveau. De huidige problemen in bijvoorbeeld Sint-Niklaas en Wilrijk zijn meer dan een uiting van het Nimby-syndroom.

De heer Johan Sauwens vraagt of er op Vlaams niveau onderzoek wordt gedaan over de nieuwe technologieën. Minister Kelchtermans bevestigt dat er onderzoek werd gedaan door OVAM en de VITO.

De heer Felix Kucnerowicz wijst erop dat eind mei een rapport zal worden doorgegeven. Er moet rekening worden gehouden met de industriële haalbaarheid. Veel nieuwe technologieën zijn nog niet rijp om geïmplementeerd te worden. Het is volgens de spreker echter niet uitgesloten dat sommige technologieën in een volgend afvalstoffenplan beter op punt zullen staan, zodat ze met een beperkt risico zullen kunnen worden toegepast. Het proces van scheiden en vergisten dat in Nederland al jaren aan de orde is, geraakt moeilijk van de grond. Alles hangt af van de termijn waarop een en ander dient te worden geïmplementeerd en van de risicofactoren.

De heer Eddy Van Dyck, vertegenwoordiger van de OVAM, geeft aan wat het verschil is van artikel 46 ten opzichte van de begroting : in de begroting zijn ook de ambtshalve verwijderingen opgenomen. In artikel 46 worden alleen de saneringen opgenomen. De spreker verwijst vervolgens naar het verslag van het Rekenhof, dat verwijst naar het afvalstoffenplan 1991-1995. Hij onderstreept dat het onderzoek dat de basis vormde voor het verslag van het Rekenhof van 1996 dateert : nog voor het bodemsaneringsdecreet in werking trad. Daarom werden niet alle projecten uitgevoerd. Dankzij het bodemsaneringsdecreet kunnen de procedures gemakkelijker verlopen. Volgens het bodemsaneringsdecreet komt het erop aan om in de eerste plaats de saneringsplichtige aan te duiden, die zelf de verantwoordelijkheid moet opnemen. Pas als dat niet gebeurt, is ambtshalve sanering mogelijk. De spreker bevestigt dat er een gebrek is aan personeel. Intussen is er echter een werving aan de gang voor het vast wervingssecretariaat. In het najaar zal de werving worden afgerond. Voordat de personeelsleden statutair kunnen worden aangenomen moet het personeelskader van OVAM worden hervormd. Een ontwerptekst wordt eerstdaags ingediend door de directieraad. De heer Kucnerowicz bevestigt dat de ontwerptekst in uitvoering van de resultaten van de audit werd goedgekeurd. Op korte termijn is een formele goedkeuring mogelijk.

De heer Johan Malcorps vraagt informatie over het milieuconvenant gemeentebesturen : voor optie 4, selectieve inzameling, wordt 144 miljoen frank uitgetrokken. De spreker vraagt hoeveel gemeenten hiermee bezig zijn. Hij vindt dat 9,5 miljoen frank voor de kringloopcentra erg weinig is. Volgens

optie 7 wordt voor duurzame ontwikkeling 43,2 miljoen frank gereserveerd : om hoeveel gemeenten gaat het ? De spreker vraagt hoeveel jobs er via de Mina-werkers, waarnaar wordt verwezen in optie 8, worden gecreëerd. De minister antwoordt dat hij deze vragen schriftelijk zal beantwoorden.

III. Indicatieve stemming

Amendementen van de heer Johan Malcorps bij artikel 19 en bij de begroting van het Mina-fonds in Afdeling III strekken ertoe de middelen voor bodemsanering met 500 miljoen frank te verhogen (Stuk 19/4). Deze amendementen worden bij indicatieve stemming verworpen met 8 stemmen tegen 4 bij 1 onthouding.

Het amendement van de Vlaamse regering bij artikel 19 (Stuk 19/3) wordt aangenomen met 13 stemmen.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 (bevoegdheden minister Theo Kelchtermans)¹ wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

B. BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC MARTENS, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, GEZIN EN WELZIJN

I. Inleidende uiteenzetting door de minister

De minister benadrukt dat bij deze aanpassing van de begroting enkel kleine wijzigingen werden doorgevoerd in het programma 62.2 Monumenten en Landschappen. Het gaat daarbij vooral over desindexatie van kredieten. Daarnaast zijn er enkele beperkte verschuivingen.

In de basisallocatie 1221 (specifieke uitgaven met betrekking tot monumenten en landschappen met inbegrip van externe contacten en internationale samenwerking) is er een vermindering van 1,4 miljoen frank. In de nieuwe basisallocatie 3401 (schadevergoeding aan derden) is 0,6 miljoen frank opgenomen.

De grootste verschuiving betreft de dotatie aan het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, die met 7,9 miljoen frank wordt verhoogd. Die vermeerdering is nodig voor de uitvoering van een beslissing van de Vlaamse regering, waarbij de salarisschalen van het statutaire personeel van de wetenschappelijke instellingen nu ook, met terugwerkende kracht, op het contractuele personeel worden toegepast.

In de basisallocatie 5301 (aandeel van het Vlaamse gewest in de toekenning van een renovatiepremie – privé-sector) is er een vermindering met 7,2 miljoen frank. Het betreft vooral het compenseren van de vermeerdering in de bovengenoemde basisallocaties, naast een desindexatie.

In de basisallocatie 7001 is er een vermeerdering van 1,8 miljoen frank. Het gaat om terugvorderbare voorschotten voor werken die, op basis van een vonnis, door het Vlaamse Gewest op kosten van een veroordeelde partij worden uitgevoerd.

II. Algemene bespreking

De heer Jacky Maes verwijst naar de toelichting bij het programma 62.2 Monumenten en Landschappen en informeert naar de stand van zaken van het project voor de restauratie van waardevolle stadsgezichten en monumenten in Oostende, in het bijzonder wat de Villa Maritza betreft. De heer Dirk Van Mechelen informeert naar de stand van zaken wat de renovatie van het Casino van Oostende betreft.

Minister Luc Martens antwoordt dat er in samenwerking met de stad Oostende een globaal beschermingsplan werd opgemaakt. Er is nog geen definitieve beslissing genomen maar – op enkele gebouwen na – werd een akkoord bereikt. De minister zal aan de vraagsteller meer concrete informatie hierover bezorgen. Wat het Casino betreft : het gebouw werd beschermd en er kunnen middelen voor restauratie worden vrijgemaakt. Het stadsbestuur van Oostende moet nu echter concrete plannen voorleggen.

Op vraag van mevrouw Gerda Raskin verduidelijkt de minister dat de stijging van personeelsuitgaven niet tot een vermindering van werkingsmiddelen van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium leidt. De dotatie aan het IAP wordt daarentegen verhoogd. De middelen daartoe worden uit andere posten gehaald.

¹ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht verwijst naar de toelichting bij de begroting en stelt vast dat er bij de inventarisatie van het bouwkundig erfgoed vorderingen worden gemaakt. Op basis van de inventarisatie werden in 1997 319 monumenten, 19 stads- en 24 dorpsgezichten beschermd. Het lid pleit in dit verband voor een goede uitwisseling van informatie met de steden en gemeenten. Enerzijds moeten de steden en gemeenten worden geïnformeerd over de stand van zaken van de hangende restauratiedossiers. Anderzijds zijn de gemeentebesturen verplicht een meerjarenplanning op te stellen en hebben ze vaak een duidelijk zicht op de restauratiedossiers die zich in de volgende jaren aandienen. Dit kan het gewest helpen de nodige kredieten tijdig vast te leggen en de achterstand inzake restauratiedossiers in te halen. De overheid moet zich bewust zijn van het prijskaartje dat aan de bescherming van monumenten vasthangt.

Het lid herinnert aan het eerdere pleidooi van de minister voor de onsluiting en herbestemming van leegstaande kerkelijke gebouwen. Op lokaal vlak werd positief gereageerd op deze denkpiste. Deze gebouwen, die met gemeenschapsgeld werden gerestaureerd, blijven immers vaak ongebruikt of onderbenut. Hebben de plannen van de minister al meer concrete vorm aangenomen ?

De minister antwoordt dat hij streeft naar een goede uitwisseling van informatie met steden en gemeenten. Er lopen momenteel gesprekken met een aantal steden over de prioriteiten bij de restauratie van monumenten. De budgettaire mogelijkheden van de gemeenten en het gewest vormen bij die gesprekken het kader voor concrete afspraken. Dergelijke planmatige aanpak verdient volgens de minister de voorkeur, zeker waar de inventarisatie reeds werd voltooid. Hij wil dergelijke aanpak echter niet opleggen via een convenant of een andere formele regeling. Die zou door anderen als betuttelend worden ervaren. Eventueel kan wel een duidelijk signaal aan de steden en gemeenten worden gegeven.

Wat het kerkelijk patrimonium betreft, bevestigt de minister zijn standpunt dat naar herbestemming moet worden gezocht en dat het tot een betere ontsluiting moet komen. Er blijft immers een spanning bestaan tussen enerzijds de investeringen voor restauratie en anderzijds de functionaliteit van het patrimonium. Aan de Stichting Vlaams Erfgoed werd gevraagd om samen met het Centrum voor Religieuze Kunst, dat door de kerkelijke overheid werd opgericht, een studie te maken over de herbestemming van deze monumenten. Die studie moet

voor het einde van dit jaar tot een actieplan voor een betere functionaliteit leiden.

Op vraag van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht verduidelijkt de minister dat het actieplan nog geen directe weerslag zal hebben op de begroting voor 1999, die nu reeds door de regering wordt opgesteld. Het kan wel gevolgen hebben voor de manier waarop de beschikbare middelen worden aangewend. De minister voegt eraan toe dat op het terrein soms nog argwaan heerst over de herbestemming. Bovendien worden sommige gebouwen gekenmerkt door een ingewikkelde eigendomsstructuur en moet overleg worden gepleegd met het federale ministerie van justitie.

Wat de beschikbare middelen betreft, verwijst de minister naar de discussie die bij de bespreking van de begroting 1998 werd gevoerd en naar de vraag van het parlement om de inspanningen voor monumentenzorg te versnellen. Intussen is de Koning Boudewijnstichting in een studie tot de bevinding gekomen dat er voor België een restauratiebehoefte van bijna 90 miljard frank voor monumentenzorg aanwezig is, waarvan 54 miljard frank voor Vlaanderen. Dergelijke bedragen zijn volgens de minister duizelingwekkend. Er kunnen in de praktijk wel meer middelen komen door te streven naar synergie met andere sectoren zoals economie, tewerkstelling en toerisme. Er kan bijvoorbeeld worden onderzocht of de economische expansie teun niet in de monumentensector kan worden aangewend.

De heer Johan Malcorps stelt dat uit de studie van de KBS blijkt dat een injectie van 54 miljard frank noodzakelijk is om in het Vlaamse gewest een voorkomingsbeleid te kunnen voeren. Indien nu niet preventief wordt opgetreden, moeten in de toekomst nog meer middelen voor restauratie worden uitgetrokken. De huidige budgettaire situatie biedt ruimte om nieuwe initiatieven te ontplooiën. Indien nu geen bijkomende inspanning voor monumentenzorg mogelijk is, zal het in de toekomst nog moeilijker blijken.

De minister benadrukt dat momenteel de aanpassing van de begroting 1998 ter discussie ligt. Een begrotingscontrole is niet het ogenblik om grote verschuivingen door te voeren. De algemene budgettaire situatie wordt soms te rooskleurig voorgesteld : de werkelijk beschikbare middelen blijven beperkt. Verder meent de minister dat de studie van de Koning Boudewijnstichting de reële behoefte op het terrein aan bescherming en restauratie van gebouwen overschat. Om in het Vlaamse Gewest een goed monumentenbeleid te kunnen

voeren, zou volgens de minister het budget tot ongeveer 6 miljard frank op jaarbasis moeten worden opgetrokken. Dit kan enkel door naar een synergie met het tewerkstellingsbeleid te streven. Het gaat immers om een bijzonder interessante sector voor de creatie van duurzame arbeidsplaatsen.

Op voorstel van voorzitter Dirk Van Mechelen wordt afgesproken om einde 1998 in de commissie een debat over het monumentenbeleid te organiseren. De studie van de Koning Boudewijnstichting en het actieplan voor herbestemming van het kerkelijk patrimonium zullen de basis voor deze discussie vormen.

De heer Hugo Marsoul sluit zich aan bij het pleidooi voor meer middelen en het streven naar synergie. Hij verwijst in dit verband naar de Oriënteringsnota Monumentenzorg die de minister einde 1997 indiende (Stuk 802 (1997-1998) – Nr. 1 – Bijlage) en naar de motie van aanbeveling daarover die de plenaire vergadering bij de bespreking van de begroting 1998 goedkeurde. Bij de behandeling van de begroting 1999 zal het lid dan ook nagaan of de synergie inderdaad in de begroting terug te vinden is. Vermits het accent van de Vlaamse regering op tewerkstelling ligt, en de mogelijkheid bestaat om in de sector duizenden jobs te creëren, moet dit ook blijken uit de begrotingscijfers.

Het lid stelt verder vast dat een meerjarenplan werd opgesteld om de inventarisatie van het bouwkundig erfgoed tegen 2002 af te ronden. Omvat dit ook de actualisatie van de inventaris? Door de ontwikkelingen op het terrein zijn talrijke geïnventariseerde gebouwen reeds verdwenen. Wat het voorkomingsbeleid betreft, verwijst het lid naar de belangrijke rol van de vzw Monumtenwacht. Door tijdig ingrijpen kunnen kosten worden vermeden.

De minister neemt akte van de bekommernis van het lid inzake de beschikbare kredieten en het realiseren van synergie met andere sectoren. Wat de inventarisatie betreft, zal de minister aan de commissieleden een planning bezorgen waaruit blijkt in welke regio's de inventarisatie nog moet worden voltooid. Er wordt niet actief aan een actualisatie gewerkt. Dergelijke actualisatie is volgens de minister enkel haalbaar in samenwerking met de gemeentebesturen, die het terrein het best kennen. Inventarisatie staat echter niet gelijk met

bescherming : uit de inventaris wordt een keuze gemaakt van te beschermen gebouwen.

III. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 (bevoegdheden minister Luc Martens)² en het amendement van de Vlaamse regering bij de begroting van het IAP in Afdeling III (Stuk 19/3) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jacky MAES

Dirk VAN MECHELEN

² Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting